

**Секція 1 СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

УДК 657

Т.А. Абаканова, ст. викл. (*ХІБМ, Харків*)

М.В. Костинська, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

**ЩОДО ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

Страховий ринок займає певну нішу на ринку фінансових послуг України. Станом на 31.03.2001 року на ринку України пропонували страхові послуги 291 страховик. На кінець 2011 року спостерігається зростання кількості зареєстрованих страховиків. Так, кількість страхових компаній становила 442, у тому числі СК «Life» - 72 компаній, СК «non-Life» – 378 компаній. Із загального числа зареєстрованих страхових компаній 116 компаній з іноземним капіталом.

В літературі існує декілька дефініцій страхового ринку. З позиції фінансів страховий ринок – це система економічних відносин, які складають сферу діяльності страховиків і перестраховиків в Україні. З позиції менеджменту страховий ринок – система економічних (господарських) відносин, які складаються між господарюючими суб'єктами з приводу купівлі-продажу страхових послуг. Тобто, страховий ринок розглядається, перш за все, як система. А будь-яка система підлягає організації, тобто упорядкуванню. Отже, належна організація функціонування страхового ринку потребує обліково-аналітичного забезпечення. Об'єктами обліково-аналітичного забезпечення є страхові платежі, страхові виплати, страхові відшкодування, страховий ризик, винагорода за страхові операції, страхові резерви тощо.

Враховуючи особливості страхової діяльності, в обліково-аналітичній системі економічні відносини між страховиками, перестраховиками та страхувальниками знаходять свій прояв (ідентифікуються) через реєстрацію господарських операцій відповідно до видів, структури, об'єктів страхування тощо.

На сьогодні існують певні проблеми організації інформативного характеру стосовно функціонування, підтримки та розвитку обліково-аналітичної системи, як підсистеми управління страхових компаній. Про це свідчать негативні явища на страховому ринку.

Незважаючи на позитивну динаміку кількості страхових компаній в останні роки, за даними Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України основну долю валових страхових премій – 90% акумулюють лише 100 перших з 378 страхових компаній на ринку «non-Life». 20 страховиків (28% від загального числа страхових компаній на ринку «Life») акумулюють 95% валових страхових премій. Таким чином, основну масу страхових платежів отримують 120 страхових компаній, або 27% від загальної кількості. Основні операції охоплюють ринок «non-Life». Спостерігається значна капіталізація серед інших небанківських фінансових ринків.

На фоні, як здається, успішного розвитку страхових компаній, про що свідчать дані Держфінпослуг України (зростання обсягу валових страхових платежів на 1,7%; чистих страхових премій на 34,8%; збільшення своїх активів на 6,4%), спостерігається зменшення валових страхових виплат на 20,3%, чистих страхових виплат – на 20,2%, а також загального обсягу страхових резервів – на 1,7%. Скорочення страхових виплат та зменшення страхових резервів може розглядатися як негативна ознака того, що у страхових компаніях спостерігається недостатність ліквідних інструментів та свідчить про надмірну збитковість діяльності деяких страховиків. Отже, погіршення результатів функціонування страхового ринку здебільшого зумовлено прогалинами в управлінні на рівні держави та окремих суб'єктів. Це зумовлено дією сукупності чинників, і, зокрема, недосконалістю нормативного регулювання обліку і оподаткування страхової діяльності. Відповідно до Закону України «Про страхування» визначено 22 види добровільного страхування, серед яких медичне. Треба зазначити, що добровільне медичне страхування розвивається досить повільно через незацікавленість роботодавців здійснювати відповідні витрати. Питання віднесення цих витрат на собівартість продукції залишаються на сьогодні неврегульованими на законодавчому рівні. Існують певні складнощі при відображенні окремих операцій зі страхування в обліку через дію цілої низки нормативних актів (Закони, Податковий Кодекс, листи ДПА, накази, роз'яснення тощо), кожен з яких містить свій підхід до вирішення облікових ситуацій. Відсутність єдиної методики моніторингу діяльності страхових компаній, недосконалість пропонуваних методик також не сприяє ефективному управлінню страховим ринком на державному рівні. Наявна підготовка фахівців з обліку і аналізу в частині страхової діяльності не задовольняє потреби управління компаніями.

Отже, розробка та прийняття комплексу заходів щодо обліку і аналізу страхової діяльності на рівні держави забезпечить успішний розвиток страхового ринку в Україні.